

Teaching Guide						
Identifying Data				2022/23		
Subject (*)	Industrial Sociology		Code	615G01209		
Study programme	Grao en Socioloxía					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Graduate	1st four-month period	Second	Obligatory	6		
Language	Spanish					
Teaching method	Face-to-face					
Prerequisites						
Department	Socioloxía e Ciencias da Comunicación					
Coordinador	Andrade Suarez, Maria Jose	E-mail	maria.andrade@udc.es			
Lecturers	Andrade Suarez, Maria Jose	E-mail	maria.andrade@udc.es			
Web						
General description	A principal contribución desta materia é transmitir os principais conceptos, teorías e metodoloxías centrais á perspectiva sociolóxica do mundo socio-laboral. Deste xeito, propónse un programa que pretende que os estudiantes analicen e entendan criticamente a realidade social do traballo, os cambios que sufriu ao longo da historia e a organización social que caracterizou cada etapa así como os problemas sociais cos que se relaciona o traballo e o emprego nas sociedades actuais.					

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Conocimiento de los componentes básicos de las desigualdades sociales y las diferencias culturales.
A3	Introducción a la evolución de las sociedades contemporáneas y de sus movimientos sociales y políticos.
A5	Aprendizaje de los conceptos y de las técnicas estadísticas aplicadas a la sociedad humana.
A6	Conocimientos básicos de macroeconomía.
A8	Análisis de las transformaciones y evolución de las sociedades contemporáneas.
A9	Análisis de los principales conceptos y generalizaciones sobre la sociedad humana y sus procesos.
A11	Aprendizaje de la historia de la teoría sociológica y sus principales escuelas hasta la actualidad.
A14	Capacidades en elaborar, utilizar, e interpretar indicadores sociales e instrumentos de medición social.
A15	Conocimientos y habilidades para plantear y desarrollar una investigación aplicada en las diferentes áreas de la sociedad.
A17	Conocimientos y habilidades en la búsqueda de información secundaria en las diferentes fuentes (instituciones oficiales, bibliotecas, internet, etc.).
A18	Capacidades en evaluar los proyectos de políticas públicas y de intervención social, así como sus resultados.
A19	Capacidades para definir, localizar y contactar la población objeto de integración social.
A20	Capacidades para adecuar los objetivos a los recursos económicos, temporales y humanos.
A21	Capacidades para identificar y medir factores de vulnerabilidad social y procesos conflictivos.
A23	Capacidades en evaluar los costes y beneficios ecológicos y sociales (presentes y futuros).
A24	Conocimientos y habilidades en transmitir los conceptos, problemáticas y perspectivas sociológicas.
A25	Habilidades en el desarrollo de las organizaciones (asesoramiento, diseño y gestión de organizaciones e instituciones).
A26	Saber elegir las técnicas de investigación social (cuantitativas y cualitativas) pertinentes en cada momento.
A27	Conocimientos y habilidades de las técnicas de muestreo y de trabajo de campo.
A28	Habilidades para gestionar y mediar en situaciones de crisis y conflictos sociales.
A29	Habilidades para el desarrollo de los recursos humanos en las organizaciones.
A32	Capacidades en contribuir al diseño de políticas públicas orientadas a abordar problemas sociales.
A34	Conocimientos y actitudes de ética profesional.
A35	Actitud crítica frente a las doctrinas y las prácticas sociales.
A36	Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales.
B1	Capacidad de organización y planificación.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.

B4	Resolución de problemas.
B5	Capacidad de gestión de la información.
B6	Comunicación oral y escrita en la lengua nativa.
B7	Conocimientos de informática relativos al ámbito de estudio.
B9	Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad.
B10	Habilidades en las relaciones interpersonales.
B11	Compromiso ético.
B12	Trabajo en equipo.
B13	Razonamiento crítico.
B14	Trabajo en un equipo de carácter interdisciplinar.
B15	Trabajo en un contexto internacional.
B16	Sensibilidad hacia temas medio ambientales.
B18	Creatividad.
B19	Adaptación a nuevas situaciones.
B20	Conocimiento de otras culturas y costumbres.
B21	Aprendizaje autónomo.
B24	Habilidades para contextualizar e identificar los actores clave en cada situación.
B25	Capacidades para relacionar los conocimientos de la sociología y de otras disciplinas afines.
B26	Capacidades en reconocer el carácter global y local de los fenómenos sociales.
B27	Capacidades en reconocer la complejidad de los fenómenos sociales.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.
C3	Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.
C8	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.

Learning outcomes	Learning outcomes		
	Study programme competences / results		
Reconocimiento y distinción de los principales instrumentos y fuentes de datos para la medición del mercado laboral así como el análisis e interpretación de los datos que proporcionan.	A5 A6 A14 A17 A18 A26 A27 A32 A35	B1 B3 B4 B5 B7 B13	C1 C4 C7 C8

2. Conocimiento y comprensión de los principales conceptos, marcos teóricos y contenidos prácticos de carácter sociológico sobre el trabajo, el empleo y las relaciones laborales.	A1 A3 A8 A11 A15 A24 A32 A35 A36	B1 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B21 B25 B26 B27	C1 C4 C6
3. Identificación de las transformaciones que experimenta el trabajo al largo de la historia -especialmente a partir del trabajo asalariado- y las transformaciones y problemáticas del mercado laboral y el empleo en las sociedades actuales.	A8 A9 A11 A14 A15 A24 A25 A28 A29 A34 A35 A36	B1 B3 B4 B5 B6 B9 B12 B13 B16 B18 B19 B21 B25 B26 B27	C1 C4 C7 C8
4. - Conocer e interpretar los principales factores que estructuran las desigualdades en el mundo del trabajo.	A1 A3 A8 A9 A14 A15 A17 A18 A19 A20 A21 A23 A24 A25 A32 A35 A36	B4 B5 B6 B10 B11 B12 B13 B14 B20 B24 B25 B26 B27	C1 C3 C4 C6 C8

Topic	Sub-topic
TEMA 1. O LUGAR DE TRABALLO NA SOCIEDADE E A SOCIOLOXÍA	<p>1.1. A pluralidade de significados do traballo</p> <p>1.1.1. Do traballo ao emprego: percorrido histórico polas representacións do traballo</p> <p>1.1.2. Que é o traballo hoxe?</p> <p>1.1.3. ¿Crise do traballo ?: tendencias, cambios recentes e debates sobre o lugar de traballo hoxe</p> <p>1.2. O traballo como obxecto e campo de estudo sociolóxico: a centralidade do traballo na teoría sociolóxica</p> <p>1.3. Investigación sociolóxica sobre o traballo: aproximación ás principais estatísticas, conceptos e indicadores laborais</p>
TEMA 2. A DIVISIÓN TÉCNICA DO TRABALLO E A CONSTRUCIÓN SOCIO-HISTÓRICA DO MERCADO LABORAL CONTEMPORÁNEO: VELLAS E NOVAS FORMAS	<p>2.1. Traballo, tecnoloxía e sociedade</p> <p>2.1.1. Industrialización e modelo de traballo asalariado: a fábrica como institución clave do sistema industrial e marco para a análise do capitalismo</p> <p>2.1.2. Revolucións tecnolóxicas: a transición do capitalismo industrial ao capitalismo cognitivo</p> <p>2.2. Fases principais na construcción histórica da organización social da producción</p> <p>2.2.1. 1945-1973: a expansión do modelo socio-produtivo fordista</p> <p>2.2.2. 1973-2008: desde a crise do fordismo ás novas formas de organización do traballo no contexto do capitalismo global</p> <p>2.2.3. Os efectos da crise de 2008 no mundo do traballo</p>
TEMA 3. A DIVISIÓN SEXUAL DO TRABALLO	<p>3.1. Mulleres, traballo e relacóns de xénero: conceptos fundamentais, enfoques teóricos e evaluación crítica en perspectiva histórica</p> <p>3.2. Evolución e tendencias actuais no mercado de traballo desde a perspectiva de xénero</p> <p>3.2.1. A cara oculta do traballo das mulleres: da esfera da reprodución á esfera de producción</p> <p>3.2.2. Desigualdades no emprego das mulleres: traballo non remunerado, uso do tempo e as súas implicacións para as relacóns de xénero</p>
TEMA 4. VOLUCIÓN RECENTE, CARACTERÍSTICAS E TENDENCIAS NO MERCADO LABORAL DE ESPAÑA	<p>4.1. O mercado de traballo como construcción social</p> <p>4.2. Segmentación dos mercados de traballo</p> <p>4.3. Cambios nos sectores da actividade económica e cambios na estrutura e composición da forza de traballo</p> <p>4.4. O mercado de traballo en España antes e despois da crise</p> <p>4.4.1. Evolución e perspectivas de emprego e empregabilidade</p> <p>4.4.2. Flexibilidade laboral, temporalidade e precariedade: significados e consecuencias</p> <p>4.4.3. A nova cuestión social: o desemprego e a crise da sociedade salarial</p>
TEMA 5. ESTRUCTURA SOCIAL E DESIGUALDADE NO MERCADO DE TRABALLO	<p>5.1. Estrutura laboral e desigualdade social en España: análise e evolución</p> <p>5.2. Traballo e formas de emprego precarias: vulnerabilidade e exclusión social</p> <p>5.3. Pobreza laboral, degradación laboral e desigualdade</p> <p>5.4. Crise do emprego e polarización das traxectorias laborais</p> <p>5.5. A dinámica laboral dos inmigrantes en España</p> <p>5.6. Mocidade, educación, traballo e emprego: problemas e perspectivas de inserción laboral</p>
TEMA 6. REGULACIÓN PÚBLICA DAS RELACÓNNS LABORAIS: ACTORES SOCIAIS, IMPACTO E DEBATE	<p>6.1. Delimitación dos interlocutores sociais e as súas competencias: organizacións sindicais e asociacións empresariais</p> <p>6.2. O Estado e as relacións laborais: retos das políticas de emprego e o papel dos servizos públicos de emprego</p>

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A3 A5 A6 A8 A9 A11 A14 A15 A17 A18 A20 A19 A32 B9	25	0	25
Introductory activities	A3 A5 A6 B3 B4 B13	2	2	4
Workbook	A1 A3 A5 A8 A14 A18 A32 A35 A36 B3 B13 C7 C8	0	12	12
Directed discussion	A1 A5 A8 A14 A17 A18 A21 A23 A24 A25 A32 A35 A36 B3 B4 B12 B13 C6 C8	10	4	14
Student portfolio	A3 A5 A6 A8 A14 A17 A18 A26 A27 A28 A29 A32 A35 A36 B3 B4 B11 B13 C1 C6 C8	12	32	44
Supervised projects	A1 A5 A6 A14 A18 A32 A34 A35 A36 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B21 B24 B25 B26 B27 C3 C4 C7	12	32	44
Oral presentation	A14 A18 A32 A35 B3 B4 B12 C4	2	4	6
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Sesións expositivas complementadas con material audiovisual que serán abertas e participativas e están deseñadas para explicar, desenvolver e comentar os contidos teóricos que presentan maior dificultade para comprender, incidir nos aspectos básicos e más relevantes, actualizar convenientemente os contidos, aclarar dúbihdas e complementar a información que os estudiantes obteñen directamente das lecturas recomendadas.
Introductory activities	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado.
Workbook	Lectura e análise por parte do alumnado do conxunto de textos e documentación fundamental que se sinalan como bibliografía básica e fonte para afondar nos contidos traballados.
Directed discussion	Técnica de dinámica de grupos a través da cal se levarán a cabo debates na aula nos que se discutirán e analizarán de forma libre, informal e espontánea determinados temas motivando o diálogo e a retroalimentación co alumnado así como a capacidade de comunicación oral e a reflexión crítica.

Student portfolio	É un cartafol físico ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno no marco da asignatura, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolio inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntamentos ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumos, probas escritas, autoavalíações, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do «como facer as cousas?». Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente do estudiantado e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Oral presentation	Exposición oral a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestiós, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.

Personalized attention

Methodologies	Description
Student portfolio	Titorías baseadas na atención personalizada que fomentan a reflexión sobre temas específicos e facilitan o seguimiento e a supervisión do estudiante. Para a súa correcta realización, contémplanse sesiós de titoría presencial e / ou virtual co profesor, que implican unha participación individual e / ou grupal obligatoria dirixida a facilitar o encauzamento e a estrutura xeral que deben presentar os traballos.
Supervised projects	Deste xeito, o alumno recibirá periodicamente información e retroalimentación sobre os resultados das actividades que componen o conxunto de avaliación continua.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Student portfolio	A3 A5 A6 A8 A14 A17 A18 A26 A27 A28 A29 A32 A35 A36 B3 B4 B11 B13 C1 C6 C8	O alumnado ten no Moodle da asignatura todas as instrucións.	40
Supervised projects	A1 A5 A6 A14 A18 A32 A34 A35 A36 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B21 B24 B25 B26 B27 C3 C4 C7	O alumnado ten no Moodle da asignatura todas as instrucións.	50
Oral presentation	A14 A18 A32 A35 B3 B4 B12 C4	O alumnado ten no Moodle da asignatura todas as instrucións.	10

Assessment comments

DIRECTRICES XERAIS DO SISTEMA DE AVALIACIÓN O sistema de avaliação proposto permite aos estudiantes elixir entre a) avaliação continua ou b) avaliação final.

MODALIDADE A: AVALIACIÓN CONTINUA A avaliação continua implica, obrigatoriamente e sen excepción, o cumprimento dos seguintes requisitos:

1. Asistencia "activa e participativa" e aproveitamento de polo menos o 80% de clases tanto teóricas como interactivas. Neste sentido, a ausencia de máis do 20% ás sesións suporá que o alumno non sexa cualificado na parte de avaliação continua da materia.
2. A preparación (entrega por escrito e / ou presentación en clase) das tarefas individuais e de equipo correspondentes ás 3 probas obligatorias, segundo a metodoloxía indicada polo profesor e nas datas previamente establecidas. A falta de asistencia ao número mínimo de sesións indicado e a non realización das prácticas correspondentes implica a renuncia do alumno á nota correspondente á avaliação continua. A lista completa das actividades prácticas pódese consultar no Moodle da materia. En resumo, o alumno debe demostrar que acadou os resultados esperados de aprendizaxe a través das seguintes actividades de avaliação continua:

- PROBA Nº 1-PORTAFOLIO DA ASIGNATURA (peso do 40% da nota global): Individual e eliminatoria -quen non obteña polo menos un 4 sobre 10 non poderá continuar coa avaliação continua durante o curso.
- PROBA Nº 2-COMENTARIO CRÍTICO DE TEMA DE ACTUALIDADE (peso do 20% da nota global): Individual e recuperable se o alumno non chega como mínimo a un 4 sobre 10.
- PROBA Nº 3-PREPARACIÓN E EXPOSICIÓN ORAL DE POSTER (ponderación do 30% da nota global): Realizarase en equipo e non é recuperable. É necesario obter ao menos un 4 sobre 10. As 4 probas da avaliação continua clasificaránse previamente como APROBADO / NON APROBADO e posteriormente asignaráselles un BLOQUE DE NOTA (calificación numérica de 0 a 10). Para aprobar o curso, deberase obter unha nota igual ou superior a 5 como media ponderada nas 3 probas de avaliação continua.

A ASISTENCIA E O APROVEITAMENTO DAS CLASES (capacidade de traballo, esforzo, integración, participación activa, etc.) valerá ata un 10% da nota global. A clasificación global da avaliação continua para estudiantes que superaron a avaliação continua (nota mínima de 5 sobre 10 como media) pode incrementarse ata un máximo do 15% realizando unha actividade de CARÁCTER VOLUNTARIO que consistirá na realización dunha revisión dun libro (a escoller entre a lista de lecturas que o profesor proporá ao comezo do curso).

MODALIDADE B: AVALIACIÓN FINAL O alumno, ben por optar por non realizar as actividades prácticas propostas na modalidade de avaliação continua da materia ou por non superalas cunha nota igual ou superior a 5 puntos, presentarase directamente á avaliação final. Neste caso, obterá a nota final segundo a calificación que obteña exclusivamente na devandita proba. Os estudiantes que o desexen tamén poderán renunciar á nota obtida durante o curso e facer o exame final para substituír a nota de avaliação continua. A avaliação final como proba única consiste na realización dunha proba escrita, que se realizará na data previamente establecida pola facultade para as dúas convocatorias de avaliação (xaneiro e xullo) cun valor de entre 0-10 puntos, que se baseará na realización dun exame sobre os temas desenvolvidos na clase durante el cuatrimestre (80%) e unha pregunta obligatoria para elixir entre un dos libros de lectura recomendados polo profesor ao comezo do curso (20%). Na citada proba preténdese que os estudiantes poñan un maior énfase na reflexión, no razonamento crítico e argumentado, así como na interpretación de respuestas en escenarios e casos específicos, e non na memoria e copia de datos e / ou información localizadas no bibliografía.- No caso de estudiantes con dispensa académica, recoméndase acudir ás tutorías individuais (compatibles coa súa dedicación) programadas persoalmente co profesor dende o comezo do curso.

Sources of information

Basic	
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Recoméndase a asistencia continuada e regular á clase e o estudo diario da materia. A lectura da Guía Docente da materia é fundamental para coñecer as orientacións xerais e as actividades prácticas que se deben realizar.

Así mesmo, recoméndase o uso frecuente do Moodle da materia, onde os alumnos serán informados das propostas do profesor (avisos, prácticas, exercicios, novas, etc.) e atoparán os materiais obligatorios para a materia. Ademais, como regra xeral, hai que ter en conta as seguintes cuestións:

- 1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia serán en papel cumplindo cos seguintes puntos:- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a impresión de borradores.
- 2.- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural
- 3.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais
- 4.- Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores de ambos os性os, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...)
- 5.- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respeito e igualdade
- 6.- Deberanse detectar situacóns de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas
- 7.- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.